

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μακροοικονομικές Γ Δημοσιονομικές Εξελίξεις

Τεύχος 2 - Δεκέμβριος 2017

- Ορόσημο της τρέχουσας περιόδου αποτελεί η επίτευξη συμφωνίας με τους θεσμούς για την γ' αξιολόγηση του ισχύοντος προγράμματος οικονομικής προσαρμογής.

- Θετικοί ρυθμοί μεγέθυνσης του ΑΕΠ κατά 1,6% και 1,3% το Β' και Γ' τρίμηνο του έτους.

- Ανησυχία προκαλεί τόσο η μείωση των επενδύσεων (στο βαθμό που δεν αντανακλά αποκλειστικά υστερήσεις στην εκτέλεση του ΠΔΕ) όσο και η αύξηση των εισαγωγών στο Γ' τρίμηνο του 2017.

- Το 2017 η οικονομία εξέρχεται από μακρά αποπληθωριστική περίοδο. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή καταγράφει το Νοέμβριο άνοδο της τάξης του 1,1%.

- Η βελτίωση στην αγορά εργασίας συνεχίζεται. Το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε σταθερά καθόλη τη διάρκεια του 2017 και διαμορφώθηκε το Σεπτέμβριο σε 20,5%.

- Το ισοζύγιο των ροών μισθωτής απασχόλησης παρέμεινε θετικό για το διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου, με την πλειονότητα, ωστόσο, των προσλήψεων να αφορά θέσεις μερικής ή εκ περιτροπής απασχόλησης («ελαστικές» μορφές απασχόλησης).

- Χωρίς σημαντικές διακυμάνσεις το Ισοζύγιο Πληρωμών και τα επιμέρους ισοζύγια.

- Βελτιωμένος ο δείκτης οικονομικού κλίματος και οι περισσότεροι επιμέρους κλάδοι. Συνεχίζεται η πτώση στον κατασκευαστικό κλάδο.

- Σχεδόν διπλάσιο έναντι του «στόχου» το πρωτογενές αποτέλεσμα του Κρατικού Προϋπολογισμού το δεκάμηνο του 2017 και υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης. Θεωρείται πλέον βέβαιο ότι η απόδοση θα υπερβεί και πάλι το στόχο για το 2017.

- Ενίσχυση των εισπράξεων έμμεσων φόρων, υστέρηση των εισπράξεων άμεσων φόρων σε σχέση με πέρυσι. Το τελευταίο απαιτεί ιδιαίτερη παρακολούθηση.

- Σημαντική μείωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου σε σχέση με πέρυσι. Η μείωση ανέρχεται στο 26,5% σε επίπεδο Γενική Κυβέρνησης και σε 32,1% αν συμπεριληφθούν και οι επιστροφές φόρων.

- Συνεχίζεται η συσσώρευση νέων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων του ελληνικού δημοσίου. Η τάση ωστόσο φαίνεται να αποκλιμακώνεται. Σταθερή βελτίωση καταγράφεται στις εισπράξεις παλαιών και νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών.

- Σημαντική αποκλιμάκωση της απόδοσης των δεκαετών ελληνικών κρατικών ομολόγων. Διαμορφώθηκε κάτω του 4,4%, το χαμηλότερο επίπεδο από το 2009.

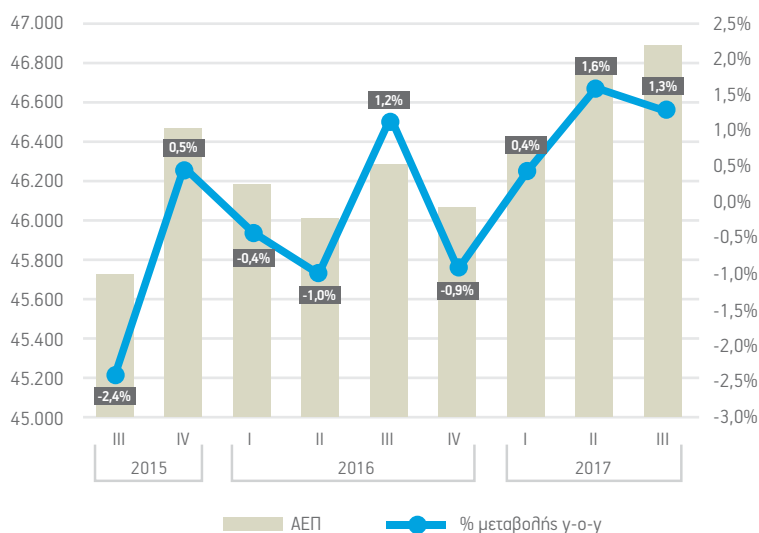
Α.Ε.Π.

Το Γ' τρίμηνο του 2017 το ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές 2010) αυξήθηκε κατά 1,3% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016, ενώ η ΕΛΣΤΑΤ αναθεώρησε προς τα πάνω την αύξηση του Β' τριμήνου σε 1,6% από 0,8% που ήταν η αρχική εκτίμηση στις αρχές Σεπτεμβρίου. Σημειώνεται ότι το +1,6% του Β' τριμήνου είναι η καλύτερη τριμηνιαία επίδοση (συγκριτικά με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους) που έχει σημειωθεί από το Α' τρίμηνο του 2008. Βάσει των στοιχείων αυτών στο εννεάμηνο 2017 το πραγματικό ΑΕΠ καταγράφει άνοδο 1,1%. Για την επίτευξη όμως του ετήσιου στόχου της μεγέθυνσης (+1,6%) απαιτείται το τελευταίο τρίμηνο του 2017 ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ της τάξης του 3,1%.

Παρά τα θετικά σημάδια που κατέγραψαν επιμέρους οικονομικοί δείκτες το τρίμηνο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2017 σε σχέση με το αντίστοιχο του 2016 (απασχόληση, δείκτες παραγωγής, εμπιστοσύνης κ.α.) τόσο οι επενδύσεις (ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου) όσο και η κατανάλωση δεν είχαν θετική συνεισφορά στο ΑΕΠ σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016. Η ιδιωτική κατανάλωση παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη, ενώ οι επενδύσεις κατέγραψαν πτώση κατά 8,5%, μεταβολή η οποία αποτελεί αρνητική εξέλιξη ειδικά σε μία περίοδο όπου είχε περιοριστεί η αβεβαιότητα λόγω της επιτυχούς ολοκλήρωσης της β' αξιολόγησης. Πάντως το γεγονός ότι η σημαντική αυτή πτώση οφείλεται, κατά βάση, στην πτώση κατά 20,9% της κατηγορίας επενδύσεων «Άλλες Κατασκευές» - η οποία συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)- είναι συνεπώς πιθανό να πρόκειται για παροδικό πρόβλημα. Τα στοιχεία για το σύνολο του έτους θα οδηγήσουν σε ασφαλέστερα συμπεράσματα για την πορεία των επενδύσεων στην ελληνική οικονομία. Σημαντική άνοδο κατά 7,8% κατέγραψαν οι εξαγωγές με το μεγαλύτερο ποσοστό της άνοδου να οφείλεται στην αύξηση εξαγωγών υπηρεσιών (τουρισμός και μεταφορές). Ωστόσο, υψηλότερη άνοδο κατέγραψαν οι εισαγωγές (+9,3%), η οποία αντιστάθμισε πλήρως την άνοδο των εξαγωγών, με αποτέλεσμα η καθαρή συνεισφορά του εξωτερικού τομέα στο ΑΕΠ το Γ' τρίμηνο να είναι αρνητική.

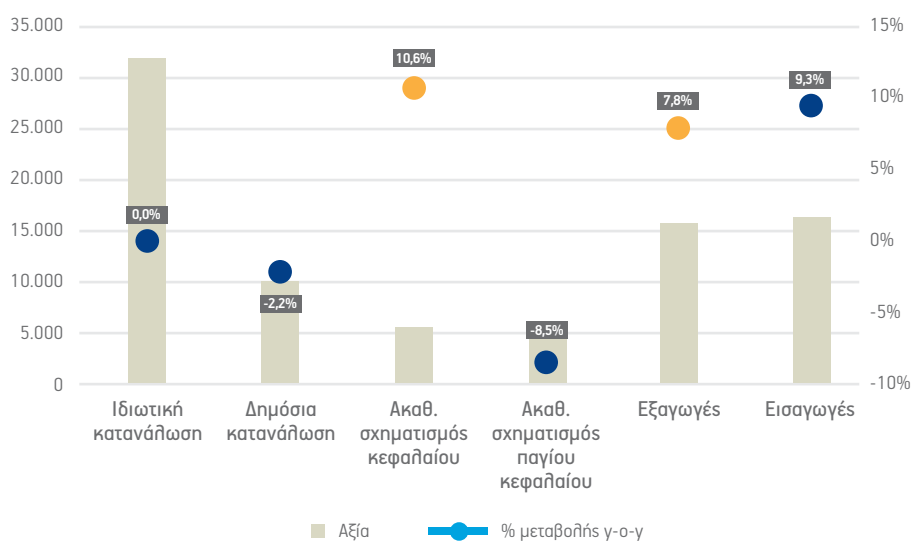
Η συνιστώσα του ΑΕΠ που κινήθηκε θετικά είναι ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου (+10,6%). Η αύξηση αυτή αποδίδεται εξολοκλήρου στη μεταβολή των αποθεμάτων (υπολειμματικό μέγεθος) τα οποία μειώθηκαν με σημαντικό μικρότερο ρυθμό σε σχέση με πέρυσι.

Διάγραμμα 1: Εξέλιξη ΑΕΠ Γ' τριμήνου 2017 (σε χιλ. € και μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους) – Σταθερές τιμές 2010

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση)

Διάγραμμα 2: Βασικές Συνιστώσες του ΑΕΠ Γ' τρίμηνο 2017 (σε χιλ. € και μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016) – Σταθερές τιμές 2010*

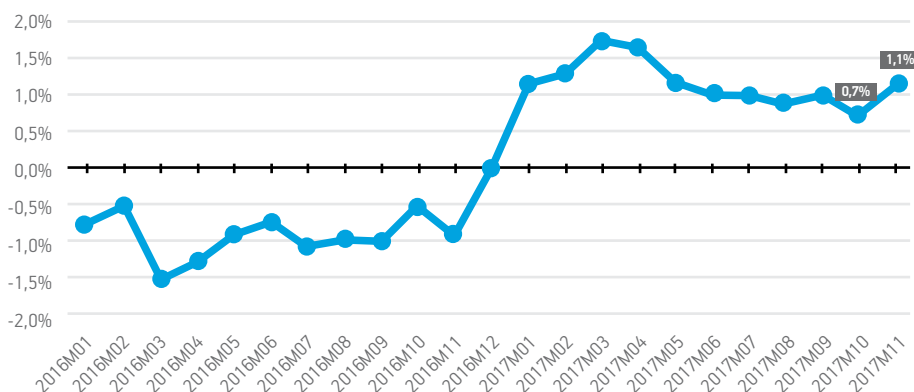
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση)

* Η κίτρινη κουκίδα αντιστοιχεί σε θετική και η μπλε σε αρνητική εξέλιξη (από τη σκοπιά της μεγέθυνσης)

Πληθωρισμός

Από τις αρχές του 2017, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) κινείται σταθερά σε θετικό επίπεδο, τερματίζοντας έτσι μια παρατεταμένη περίοδο αρνητικού πληθωρισμού διάρκειας σχεδόν τεσσάρων ετών. Η αντιστροφή αυτή υποδηλώνει τη σταδιακή αναθέρμανση της οικονομικής δραστηριότητας μετά από μια μακρά περίοδο ύφεσης, καθώς και την αυξημένη κατά το 2017 φορολογική επιβάρυνση κυρίως στα καπνικά προϊόντα και δευτερευόντως στον καφέ και στις τηλεφωνικές υπηρεσίες. Επίσης, στη θετική μεταβολή του ΔΤΚ συντέλεσε και η αύξηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου. Ειδικότερα, ο ΔΤΚ αυξήθηκε κατά 1,1% το Νοέμβριο του 2017 σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016, ενώ τον Οκτώβριο είχε αυξηθεί κατά 0,7%.

Διάγραμμα 3: Ετήσιες μεταβολές (%) ΔΤΚ

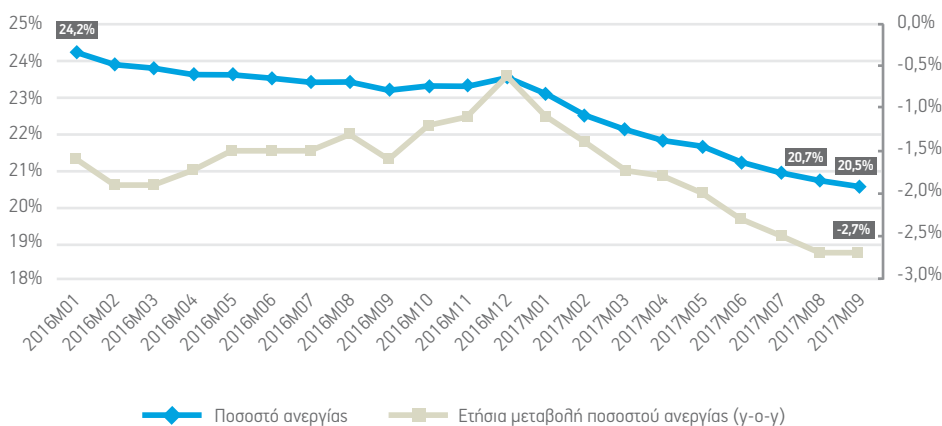

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Απασχόληση

Η ανεργία μειώνεται συνεχώς καθόλη τη διάρκεια του 2017. Συγκεκριμένα, το ποσοστό της εποχικά διορθωμένης ανεργίας περιορίστηκε το Σεπτέμβριο σε 20,5%, μειωμένο κατά 0,2% σε σχέση με τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου και κατά 2,7% σε σχέση με το Σεπτέμβριο του 2016. Το ποσοστό αυτό είναι το χαμηλότερο που έχει παρατηρηθεί από τον Οκτώβριο του 2011 και μειωμένο πάνω από 7% σε σχέση με το μέγιστο του Σεπτεμβρίου του 2013 (27,9%). Παραμένει, ωστόσο, υπερδιπλάσιο σε σχέση με τα προ κρίσης επίπεδα (9,9% το Σεπτέμβριο του 2009), καθώς και με το μέσο όρο της ευρωζώνης (8,9%).

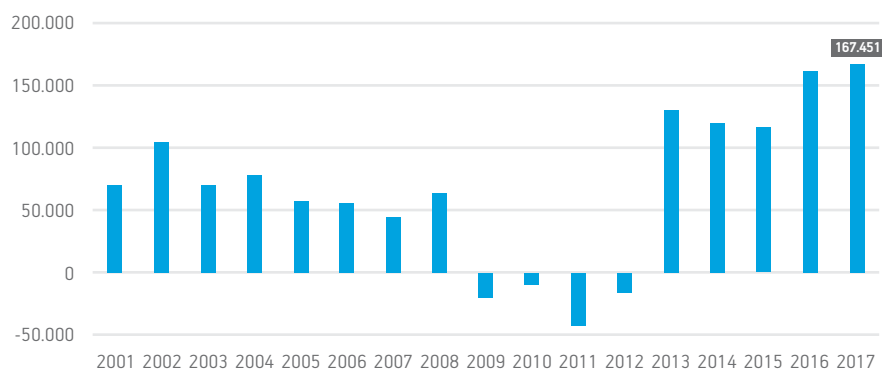
Διάγραμμα 4: Ποσοστό ανεργίας και μεταβολή αυτού σε σχέση με το προηγούμενο έτος (y-o-y)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ – Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ» για το μήνα Οκτώβριο, οι αναγγελίες πρόσληψης ανήλθαν σε 208.643, ενώ οι αποχωρήσεις/απολύσεις (ήτοι καταγγελίες συμβάσεων αορίστου χρόνου, λήξεις συμβάσεων ορισμένου χρόνου και οικειοθελείς αποχωρήσεις) σε 307.063. Κατά συνέπεια, το σχετικό ισοζύγιο των ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα εμφανίζεται αρνητικό κατά 98.420 θέσεις εργασίας. Η μείωση αυτή προέρχεται από τους κλάδους της εστίασης (-28.617) και των καταλυμάτων (-74.021) και οφείλεται στη λήξη της τουριστικής περιόδου. Παρόλα αυτά, για το σύνολο της περιόδου Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2017, το ισοζύγιο παραμένει θετικό και διαμορφώνεται στις 167.451 νέες θέσεις εργασίας, αποτελώντας την υψηλότερη επίδοση πρώτου δεκαμήνου από το 2001 μέχρι σήμερα.

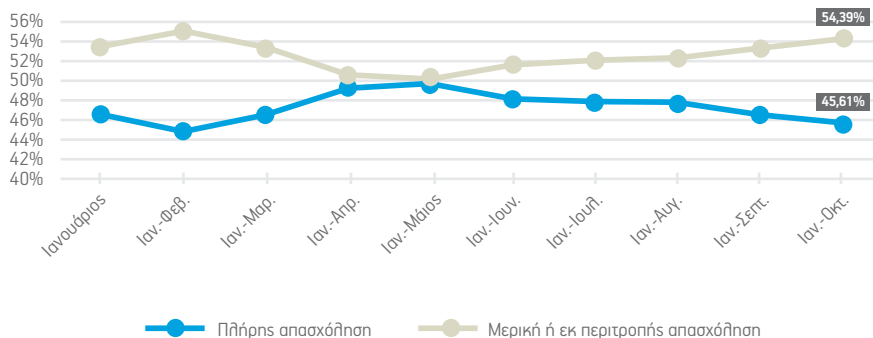
Διάγραμμα 5: Καθαρός αριθμός νέων θέσεων μισθωτής εργασίας στον ιδιωτικό τομέα πρώτου δεκαμήνου (2001-2017)

Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ

Ειδικότερα, για το διάστημα Ιανουαρίου - Οκτωβρίου, οι αναγγελίες προσλήψεων ανήλθαν σε 2.058.515 και οι αποχωρήσεις/απολύσεις σε 1.891.064. Από το σύνολο αυτών των προσλήψεων, το 45,61% αφορούσε θέσεις πλήρους απασχόλησης, ενώ το 54,39% θέσεις μερικής ή εκ περιτροπής εργασίας. Σημειώνεται, ωστόσο, πως δεν είναι διαθέσιμα αντίστοιχα στοιχεία για τις αποχωρήσεις. Κατά συνέπεια δε μπορεί να εξαχθεί ένα ασφαλές συμπέρασμα για το εάν το υψηλό ποσοστό προσλήψεων σε θέσεις μερικής/εκ περιτροπής απασχόλησης οφείλεται εν πολλοίς σε ανακλήρωση αντίστοιχων θέσεων (πχ επαναπρόσληψη ατόμων που απολύθηκαν) ή εάν πρόκειται για υποκατάσταση θέσεων πλήρους από θέσεις μερικής και για σχετική αδυναμία της αγοράς εργασίας να δημιουργήσει νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης.

Διάγραμμα 6: Ποσοστιαία κατανομή προσλήψεων ανά είδος σύμβασης εργασίας (Ιαν.-Οκτ. 2017)

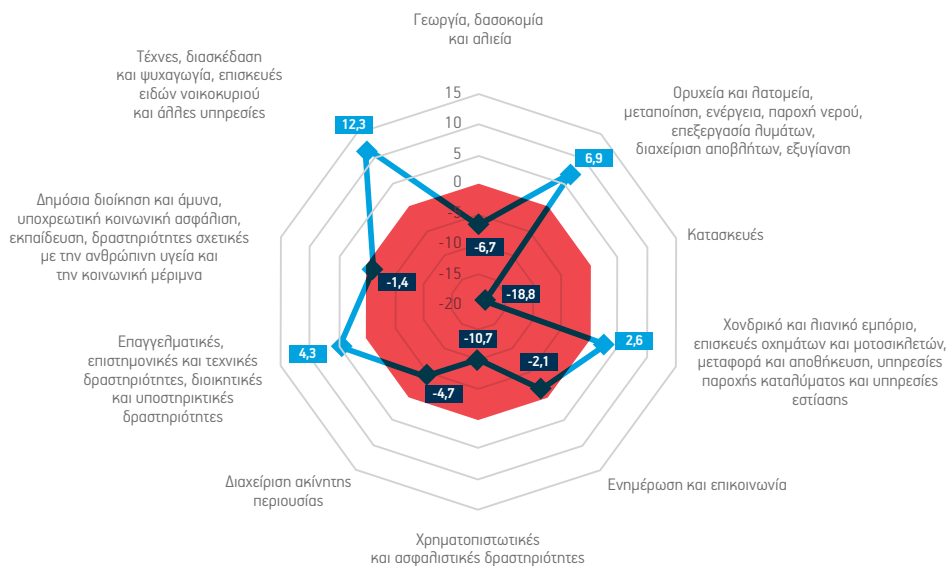

Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ

Κλαδικές Εξελίξεις / Δείκτες Οικονομικού Κλίματος

Οι τελευταίες κλαδικές εξελίξεις καταγράφουν αντίρροπα αποτελέσματα. Σημαντικά βελτιωμένες είναι οι επιδόσεις του κλάδου των τεχνών, διασκέδασης και ψυχαγωγίας (+12,3), του βιομηχανικού κλάδου (+6,9%), του κλάδου επαγγελματικών κλη δραστηριοτήτων (+4,3%). Ελαφρά βελτίωση παρουσιάζει ο κλάδος του εμπορίου (+2,6%). Οι παραπάνω κλάδοι είχαν θετική συμβολή στη μεταβολή του ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο σε σχέση με το προηγούμενο έτος (σε τρέχουσες τιμές, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία). Από την άλλη πλευρά, όπως ήδη αναφέρθηκε, ο κλάδος των κατασκευών, αλλά και οι χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες είχαν αρνητική συμβολή μειώνοντας το μερίδιο προστιθέμενης αξίας τους στο ΑΕΠ, κατά 18,8% και 10,7%, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 7: Εξελίξεις Προστιθέμενης Αξίας ανά Κλάδο Γ' τρίμηνο 2017: Ποσοστά (%) Μεταβολής από γ' τρίμηνο 2016*

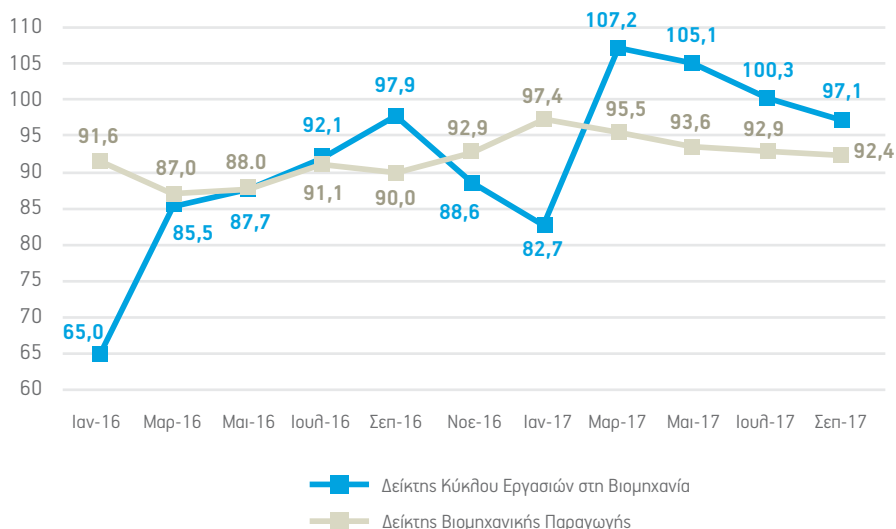
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

* Με κόκκινη σκίαση οι κλάδοι που βρέθηκαν σε αρνητικό πεδίο σε σχέση με το 2016

Ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία σημειώνει αργή πτώση από τον περασμένο Μάρτιο, αν και παραμένει σε υψηλότερα επίπεδα από την αρχή του έτους (Διάγραμμα 8). Οι περισσότεροι κλάδοι είχαν θετική πορεία, με εξαίρεση την ενέργεια η οποία παρουσιάζει στασιμότητα, λόγω και της αύξησης των διεθνών τιμών πετρελαίου. Καταγράφεται επίσης από τον περασμένο Μάρτιο σταδιακή πτώση του κύκλου εργασιών της βιομηχανίας που αφορά στην εξωτερική αγορά, σε αντίθεση με την εγχώρια αγορά η οποία σημειώνει σταθερή βελτίωση.

Παρά τις καλύτερες επιδόσεις ανά μήνα σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής σημειώνει αργή πτώση από την αρχή του έτους και επιστρέφει στα επίπεδα τέλους 2016, κυρίως λόγω της κάμψης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας η οποία μετά από την μεγάλη άνοδό της τον Ιανουάριο του 2017 επανέρχεται σε προηγούμενα επίπεδα.

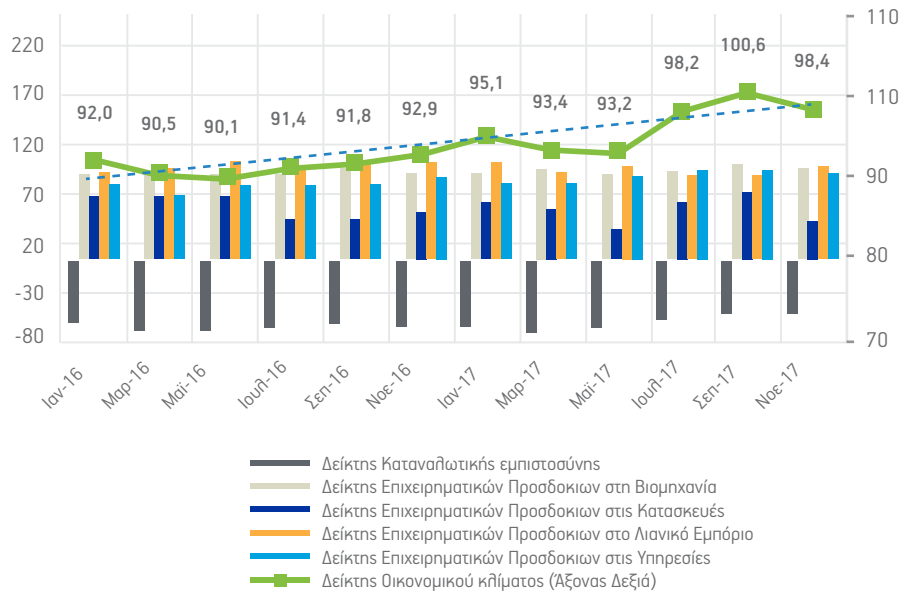
Διάγραμμα 8: Δείκτες Κύκλου Εργασιών και Παραγωγής στη Βιομηχανία (Ιανουάριος 2016 – Σεπτέμβριος 2017)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος είναι σαφώς βελτιωμένος σε σχέση με πέρυσι. Τους τελευταίους τρεις μήνες πάντως παρουσιάζει σταθερότητα κινούμενος σε ένα εύρος μεταξύ 98 και 100 μονάδων. Αντίστοιχα οι επιμέρους δείκτες δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτες μεταβολές τους τελευταίους μήνες, με εξαίρεση τον κλάδο των κατασκευών όπου η επιδείνωση είναι σημαντική. Σε σχέση με το αντίστοιχο μήνα του 2016 (Νοέμβριος) η καταναλωτική εμπιστοσύνη και οι προσδοκίες σε βιομηχανία και υπηρεσίες καταγράφουν βελτίωση, ενώ επιδείνωση καταγράφει ο δείκτης προσδοκιών στις Κατασκευές.

Διάγραμμα 9: Δείκτης Οικονομικού Κλίματος και Συνιστώσες του (Ιανουάριος 2016 – Νοέμβριος 2017)

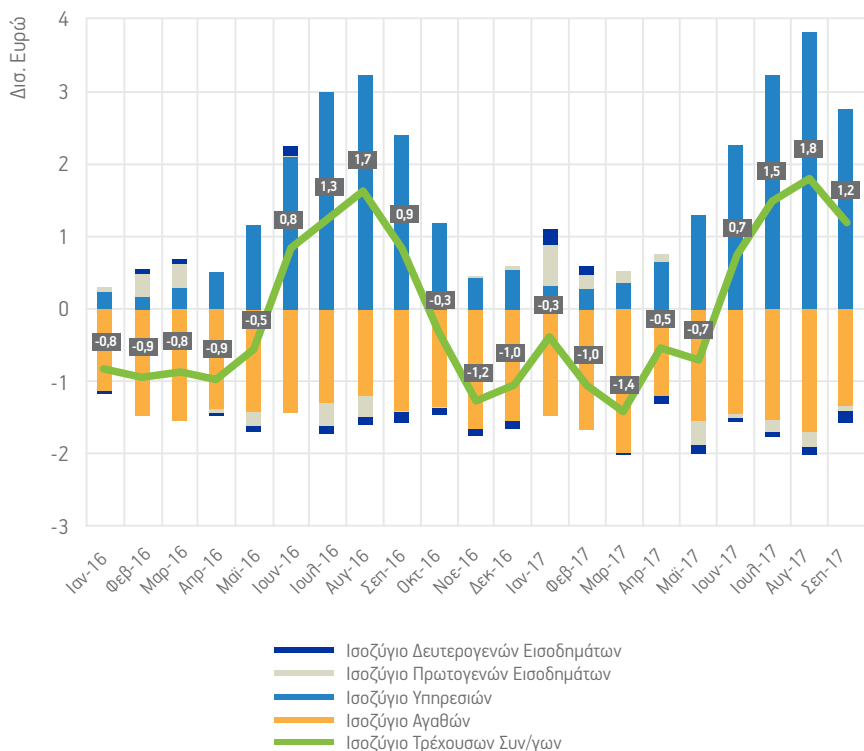

Πηγή: IOBE

Ισοζύγιο Πληρωμών

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το Σεπτέμβριο παρουσιάζει ελαφρά βελτίωση σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016 κατά 300 εκατ. ευρώ, περίπου. Οι καλύτερες επιδόσεις των τελευταίων μηνών οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη βελτίωση του ισοζυγίου υπηρεσιών και κυρίως του ταξιδιωτικού ισοζυγίου, το οποίο κινήθηκε καλύτερα τους καλοκαιρινούς μήνες του 2017 σε σχέση με το 2016.

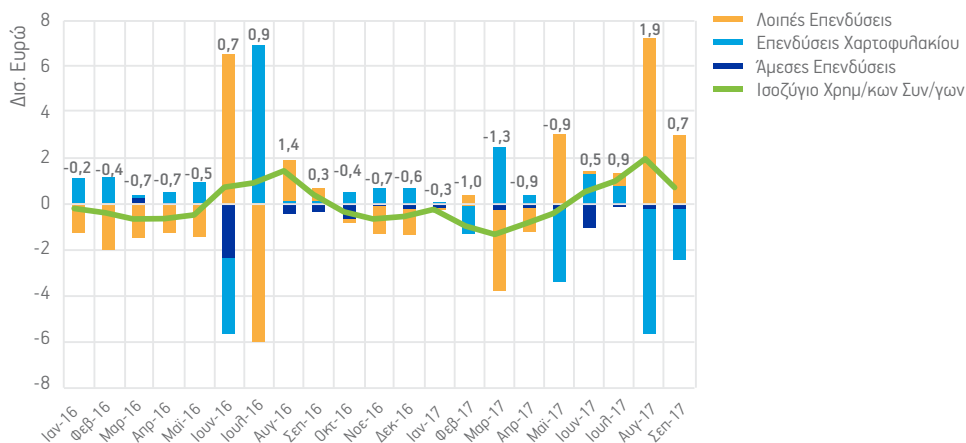
Διάγραμμα 10: Εξελίξεις στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Πηγή: ΤτΕ

Στο χρηματοοικονομικό ισοζύγιο, σημειώνονται μεγάλες (άνω των δύο δισ. ευρώ) «αντισταθμιστικές» κινήσεις στα ισοζύγια λοιπών επενδύσεων και επενδύσεων χαρτοφυλακίου τους τελευταίους δύο μήνες. Οι εξελίξεις του Σεπτεμβρίου αντανακλούν κυρίως την αύξηση των τοποθετήσεων των μη κατοίκων σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου (αύξηση υποχρεώσεων προς μη κατοίκους για επενδύσεις χαρτοφυλακίου) καθώς και τη μείωση των τοποθετήσεων μη κατοίκων σε καταθέσεις και γερos στην Ελλάδα (μείωση των καθαρών υποχρεώσεων προς μη κατοίκους για λοιπές επενδύσεις). Υπάρχουν δηλαδή ενδείξεις για προτίμηση των μη-κατοίκων σε μεγαλύτερου χρονικού ορίζοντα τοποθετήσεις. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις μετά την αύξηση του Ιουνίου φαίνεται να σταθεροποιούνται σε χαμηλότερα επίπεδα.

Διάγραμμα 11: Εξελίξεις στο Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών

Πηγή: ΤΣΕ

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ), στο δεκάμηνο εμφανίζει πρωτογενές πλεόνασμα 2,98% του ΑΕΠ, ελαφρώς αυξημένο σε σύγκριση με αυτό της αντίστοιχης περιόδου έτους 2016 (2,79%) και σχεδόν διπλάσιο από τον «στόχο» (1,54%). Το αποτέλεσμα αυτό είναι κατά βάση αποτέλεσμα της συγκράτησης των δαπανών η οποία εκτιμάται ότι θα περιοριστεί σημαντικά μέχρι το τέλος του έτους, χωρίς να απειλείται η υπέρβαση του δημοσιονομικού στόχου. Το αποτέλεσμα της συγκράτησης των δαπανών στο δεκάμηνο επιμερίζεται σχεδόν ισόποσα ανάμεσα σε πρωτογενείς δαπάνες και δαπάνες του ΠΔΕ. Στο σκέλος των εσόδων, το δεκάμηνο του 2017 καταγράφεται μείωση των Καθαρών Εσόδων του ΚΠ κατά 2.339 εκατ. ευρώ έναντι του δεκάμηνου του 2016, η οποία οφείλεται αφ' ενός στην κατακόρυφη αύξηση των πληρωμών για επιστροφές φόρων και αφ' ετέρου στις μειωμένες εισροές από την ΕΕ για το ΠΔΕ. Η μείωση αυτή των καθαρών εσόδων του ΚΠ σε ετήσια βάση έχει ληφθεί υπόψη στην πρόσφατη αναθεώρηση των «στόχων» από του Υπουργείου Οικονομικών (Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού 2018), με αποτέλεσμα τα Καθαρά Έσοδα του ΚΠ, το δεκάμηνο του 2017 να παρουσιάζουν θετική απόκλιση έναντι του αντίστοιχου στόχου κατά 325 εκατ. ευρώ. Αναλυτικότερα τόσο οι εισπράξεις από άμεσους όσο και οι εισπράξεις από έμμεσους φόρους κινούνται εντός των αναθεωρημένων «στόχων» του προϋπολογισμού. Παρόσο οι εισπράξεις άμεσων φόρων υστερούν κατά περίπου 1 δισ. ευρώ σε σχέση με τις αντίστοιχες του 2016. Η υστέρηση αυτή οφείλεται κατά βάση: α) στο γεγονός ότι οι εισφορές των δημόσιων υπαλλήλων από 1/1/2017 αποτελούν πόρο του ΕΦΚΑ και όχι του ΚΠ, β) στην είσπραξη μίας λιγότερης δόσης του ΕΝΦΙΑ 2017 και γ) στην εξάντληση της επίδρασης εφάπαξ φορολογικών μέτρων (όπως η προκαταβολή στο 100% του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων) που ενίσχυαν σημαντικά τις εισπράξεις φόρου εισοδήματος το έτος 2016. Από τους προαναφερθέντες λόγους μόνο ο τρίτος χρήζει περαιτέρω επιτήρησης, μιας και οι δύο πρώτοι δεν έχουν επίπτωση σε επίπεδο ΓΚ (εθνικολογιστική βάση). Οι εισπράξεις έμμεσων φόρων κινήθηκαν ικανοποιητικά. Στο δεκάμηνο παρατηρείται σύγκλιση με τον στόχο και σημαντική υπέρβαση σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις του έτους 2016 (+1,3 δισ. ευρώ περίπου).

Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ)

Πίνακας 1: Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού (Ιανουάριος-Οκτώβριος 2017)

Σε εκατ. ευρώ	Ιανουάριος - Οκτώβριος 2016	2017	Δ (%) 2017/16	Δ (€) 2017/16	Στόχος Ιάν.- Οκτ. 2017*	Απόκλιση από στόχο
A. Καθαρά Έσοδα ΚΠ (I+III)	42.911	40.572	-5,45%	-2.339	40.247	0,81%
B. Δαπάνες ΚΠ (II+IV)	43.254	40.428	-6,53%	-2.826	42.680	-5,28%
I. Καθαρά έσοδα ΤΠ	40.177	39.243	-2,33%	-934	38.919	0,83%
Επιστροφές φόρων	2.386	4.493	88,34%	2.107	4.492	0,02%
Έσοδα προ επιστροφών φόρων	42.563	43.736	2,76%	1.173	43.411	0,75%
1. Άμεσοι Φόροι	17.157	16.086	-6,24%	-1.071	15.919	1,04%
2. Έμμεσοι Φόροι	20.483	21.748	6,17%	1.265	21.643	0,49%
3. Λοιπά μη φορολογικά έσοδα**	4.922	5.902	19,91%	980	5.848	0,92%
II. Δαπάνες ΤΠ	40.264	38.449	-4,51%	-1.814	39.614	-2,94%
1. Τόκοι	5.201	5.186	-0,28%	-14	5.186	0,00%
2. Πρωτογενείς δαπάνες	35.063	33.263	-5,13%	-1.800	34.428	-3,39%
III. Έσοδα ΠΔΕ	2.734	1.329	-51,39%	-1.405	1.328	0,06%
IV. Δαπάνες ΠΔΕ	2.990	1.979	-33,82%	-1.011	3.066	-35,46%
Έλλειμμα/πλεόνασμα ΚΠ	-343	144	487	-2.434		
Έλλειμμα/πλεόνασμα ΚΠ (% του ΑΕΠ)	-0,20%	0,08%	-	-1,36%		
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΚΠ	4.858	5.330	472	2.752		
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΚΠ (% του ΑΕΠ)	2,79%	2,98%	-	-	1,54%	

Πηγή: Υπ.Οικ. Δελτίο Εκτέλεσης ΚΠ Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2017.

* Η στήλη στόχος αναφέρεται στους στόχους, έτσι όπως αποτυπώνονται στις εκτιμήσεις της Εισηγητικής Έκθεσης του Προϋπολογισμού 2018.

** Συμπεριλαμβάνονται: Μη φορολογικά Έσοδα, Μη τακτικά έσοδα & Έσοδα Αποκρατικοποιήσεων.

Γενική Κυβέρνηση (ΓΚ)

Σε επίπεδο ΓΚ (πίνακας 2), την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2017, το πρωτογενές πλεόνασμα της ΓΚ, σε ταμειακή βάση, ανήλθε σε 6.398 εκατ. ευρώ ή 3,6% του εκτιμωμένου ΑΕΠ, έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 5.939 εκατ. ευρώ ή 3,4% του ΑΕΠ, την αντίστοιχη περίοδο του 2016. Επομένως, και το έτος 2017 αναμένεται η δημοσιονομική απόδοση να υπερβεί το στόχο της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης. Στις επιμέρους κατηγορίες ενδιαφέρον εμφανίζει η σημαντική αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, η οποία στο βαθμό που αντανακλά βελτίωση στην απασχόληση κρίνεται ως θετική εξέλιξη. Επιπλέον η μεγάλη αύξηση στην κατηγορία «πωλήσεις μη χρημ/κών παγίων» αφορά σχεδόν αποκλειστικά τις εισπράξεις σύμβασης από την παραχώρηση των 14 περιφερειακών αεροδρομίων στη Fraport. Τέλος τόσο οι εισπράξεις φόρων όσο και η εξέλιξη των δαπανών κινούνται πτωχικά το δεκάμηνο του 2017 σε σχέση με το 2016 για τους λόγους που αναφέρθηκαν στο εδάφιο του ΚΠ.

Πίνακας 2: Εκτέλεση Προϋπολογισμού σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης

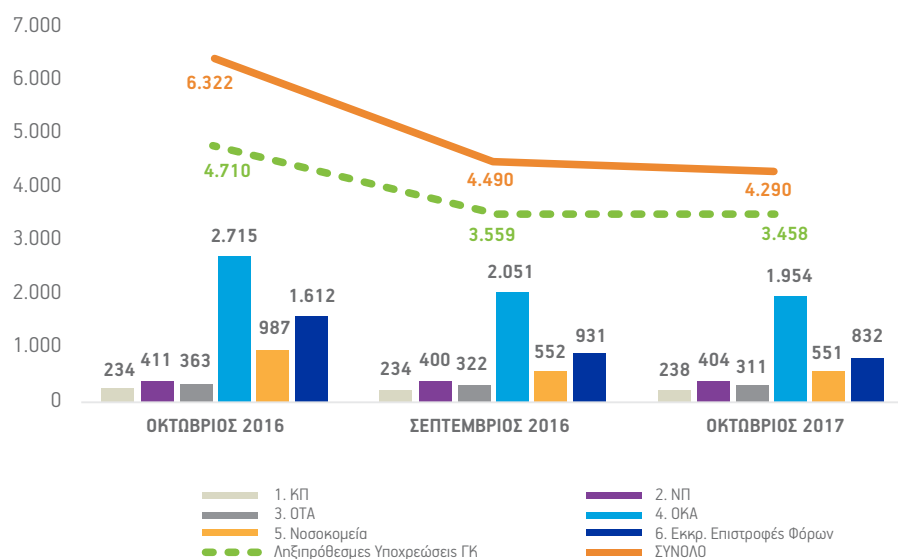
	Ιαν.-Οκτ. 2016	Ιαν.-Οκτ. 2017	Δ%
Έσοδα	63.693	62.869	-1,3%
Φόροι	38.989	37.750	-3,2%
Ασφαλιστικές Εισφορές	16.285	17.218	5,7%
Μεταβιβάσεις	4.937	3.009	-39,1%
Πωλήσεις μη χρημ/κών παγίων	91	1.282	1.308,8%
Λοιπά Έσοδα	3.391	3.610	6,5%
Δαπάνες	62.675	61.320	-2,2%
Αμοιβές προσωπικού	12.968	13.380	3,2%
Αγορά αγαθών και υπηρεσιών	4.790	4.798	0,2%
Τόκοι καταβληθέντες	4.921	4.840	-1,6%
Επιδότησεις	1.259	1.467	16,5%
Μεταβιβάσεις	3.464	2.859	-17,5%
Κοινωνικές παροχές	32.092	31.455	-2,0%
Αγορές μη χρημ/κών παγίων	3.166	2.500	-21,0%
Λοιπές δαπάνες	15	21	40,0%
Ισοζύγιο (πλεόνασμα(+))	1.018	1.549	52,2%
Ως % του ΑΕΠ	0,6%	0,9%	
Πρωτογενές Πλεόνασμα	5.939	6.389	7,6%
Ως % του ΑΕΠ	3,4%	3,6%	

Πηγή: Υπ.Οικ.: Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων ΓΚ (Οκτώβριος 2017)

Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Δημοσίου

Όσον αφορά στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του ελληνικού δημοσίου αυτές κατέγραψαν περαιτέρω μείωση τον Οκτώβρη του 2017 σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, ενώ σημαντική είναι η μείωση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016. Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της ΓΚ σε ετήσια βάση καταγράφουν μείωση κατά 1.252 εκατ. ευρώ, ενώ, συμπεριλαμβανομένων και των εκκρεμών επιστροφών φόρων, η μείωση ανέρχεται σε 2.032 εκατ. ευρώ. Η σημαντική αυτή βελτίωση οφείλεται πρωτίστως στην συρρίκνωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των ΟΚΑ και νοσοκομείων κατά 28,0% και 44,2% αντίστοιχα, καθώς και στην κατά το ήμισυ σχεδόν μείωση (48,4%), των εκκρεμών επιστροφών φόρων. Το γεγονός αυτό αποδίδεται τόσο στην βελτίωση του ισοζυγίου των υποτομικών της ΓΚ, όσο και στις ομαλές δημοσιονομικές εξελίξεις που συνέβησαν στην αποφυγή προβλημάτων ρευστότητας το τρέχον έτος.

Διάγραμμα 12: Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Ελληνικού Δημοσίου. Σύνολο και ανά κατηγορία (σε εκ. €)

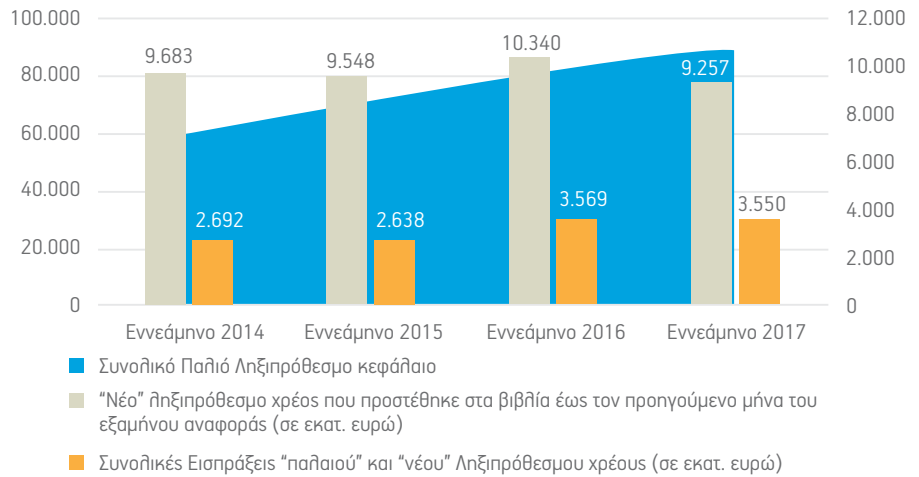

Πηγή: Υπ. Οικ. Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων ΓΚ (Οκτώβριος 2016 & 2017)

Ληξιπρόθεσμες Απαιτήσεις Δημοσίου

Η συσσώρευση «παλαιού ληξιπρόθεσμου κεφαλαίου» συνεχίστηκε και κατά τη διάρκεια του 2017. Στο εννεάμηνο το «παλιό ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο» ανήλθε σε 89.488 εκατ. ευρώ, έναντι 82.418 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Επισημαίνεται ότι η δυναμική τάση που εντοπίζεται σε ετήσια βάση, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη σύνθεσή του, η οποία σχεδόν κατά το ήμισυ αποτελείται από ληξιπρόθεσμα προερχόμενα από μη φορολογικά έσοδα εκ των οποίων, ποσοστό άνω του 70% αντιστοιχεί σε πρόστιμα του ΚΒΣ. Πάντως η δημιουργία «νέου ληξιπρόθεσμου χρέους» καταγράφει πτωτική τάση. Το ύψος των 9.257 εκατ. ευρώ που καταγράφεται στο εννεάμηνο είναι το χαμηλότερο της τετραετίας, ενώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016 οι νέες οφειλές προς το Ελληνικό Δημόσιο μειώθηκαν κατά 1.082 εκατ. ευρώ. Το ύψος των εισπράξεων έναντι «παλαιού» και «νέου» ληξιπρόθεσμου χρέους διατηρείται στα επίπεδα του 2016, σημαντικά βελτιωμένο σε σχέση με τα αντίστοιχα εννεάμηνα της διετίας 2014-2015.

Διάγραμμα 13: Ληξιπρόθεσμες Απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου (οφειλές φορολογουμένων προς το δημόσιο) και συνολικές εισπράξεις. Στοιχεία εννεαμήνου 2014-2017 (σε εκ. €)

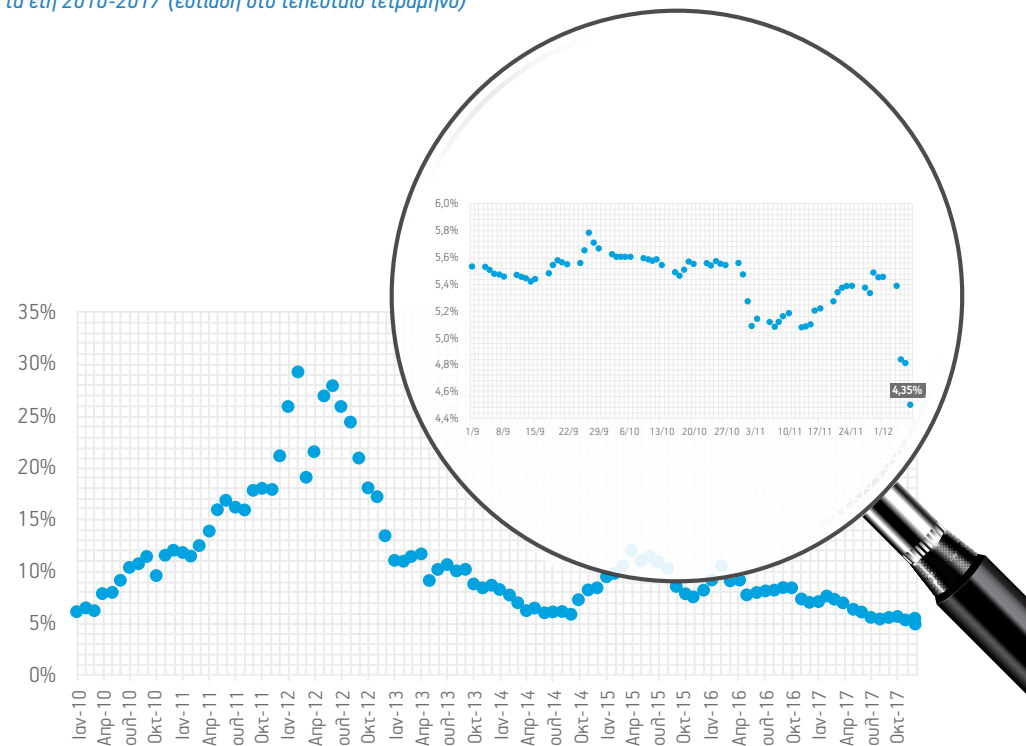

Πηγή: Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)

Αποδόσεις Ομολόγων

Η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου του ελληνικού δημοσίου μειώθηκε σημαντικά την πρώτη εβδομάδα του Δεκεμβρίου και διαμορφώθηκε περί το 4,35%, που είναι η χαμηλότερη απόδοση που έχει επιτευχθεί από το 2009. Σημειώνεται ότι στα τέλη Νοεμβρίου υπήρξε επιτυχές πρόγραμμα ανταλλαγής (swap) μεγάλου μέρους των ομολόγων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του χρέους το 2012 (PSI) με νέους τίτλους, διάρκειας 5, 10, 15, 17 και 25 ετών. Η ανταλλαγή θα καταστήσει τους νέους τίτλους πιο «εμπορεύσιμους» και αναμένεται να αυξήσει τη ρευστότητα της αγοράς ομολόγων, όπου ο τρέχων όγκος συναλλαγών είναι αρκετά περιορισμένος. Τόσο η έναρξη της διαπραγμάτευσης των νέων αυτών τίτλων, όσο και η συμφωνία για το «κλείσιμο» της τρίτης αξιολόγησης φαίνεται να βρίσκονται πίσω από αυτή την ώθηση των τιμών των ελληνικών ομολόγων. Ενδεχόμενη περαιτέρω αποκλιμάκωση των αποδόσεων θα διευκολύνει σημαντικά την προσπάθεια της χώρας για απρόσκοπτη χρηματοδότηση από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές, μετά το τέλος του προγράμματος, τον Αύγουστο του 2018. Πάντως η απόδοση του ελληνικού δεκαετούς κρατικού ομολόγου παραμένει αρκετά υψηλότερα από τις αντίστοιχες αποδόσεις των υπόλοιπων οικονομιών της ευρωζώνης, με την αμέσως υψηλότερη απόδοση να είναι αυτή του κρατικού δεκαετούς ομολόγου της Πορτογαλίας η οποία διαμορφώνεται περί το 1,8%.

Διάγραμμα 14: Απόδοση 10ετούς ομολόγου ελληνικού δημοσίου (%), τα έτη 2010-2017 (εστίαση στο τελευταίο τετράμηνο)

Πηγή: Bloomberg